Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 27 lutego 1935 r. 1234.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

P r o f. P a k s z t a s o w ł a ś c i w o ś c i a c h s ą s i a d ó w L i t w y. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.35 r.: "Rytas" zamieszcza sprawozdanie z odczytu prof.Paksztasa /wygłoszonego na Uniwersytecie/ na temat właściwości sąsiadów Litwy.

Zdaniem Paksztasa, Finlandję cechuje rozmach europejski i wysoki poziom kultury. Mała Estonja to "Europejska Japonja", która przyszłość swą widzi w morzu. Łotwa nie posiada tak charakterystycznej fizjognomji, lecz odznacza się pracowitością.-

D o k o ł a z a r z u t ó w n i e m i e c k i c h. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.1935 r.: "Liet.Keleivis" pisze, iż wbrew zarzutom Niemiec, że Litwa nie dotrzymuje słowa i wogóle jest zawadą - Państwo Litewskie cieszy się w Europie coraz większą popularnością. Natomiast Niemcy są całkiem odizolowane i oprócz niewyraźnej przyjaźni z Polską z nikim stosunków nie utrzymują.-

W i z y t a p u b l i c y s t y a m e r y k a ń s k i e g o. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.35 r.: "Liet.Zinios" donoszą, iż do Kowna przybył wybitny publicysta amerykański Knickerboker.-

O b c h ó d ś w i ę t a n i e p o d l e g ł o ś c i e s t o ń s k i e j w K o w n i e. "Liet.Aidas" Nr.46 /II.35 r./: 24 lutego odbył się w klubie oficerskim w Kownie uroczysty obchód z okazji święta niepodległości estońskiej. W obchodzie wzięli udział premjer Tubelis, min.Rolnictwa Aleksa, min.S.Zagr.Łozorajtis, min. Sprawiedliwości Szyling, min.Oświaty Tankunas, estoński min.Rolnictwa Talts, poseł estoński Leppik i t.d.

Przemówienia wygłosili min.Łozorajtis i min.estoński Talts. Min.Łozorajtis oświadczył co następuje. Streszczenie:Litwa nie posiada wprawdzie wspólnej granicy z Estonją, czuje się jednak jej sąsiadką, gdyż również leży nad Bałtykiem. Na lądzie łączy zaś oba państwa kraj spokrewniony z Litwinami Łotyszów. Bałtyk, na którym oparł się sojusz bałtycki i który stanowi podstawę wspólnoty interesów tego sojuszu odegrywał i odegrywa doniosłą rolę. Na Bałtyku odbywała się komunikacja trzech krajów bałtyckich ze światem zachodnim. Niestety z Zachodu niezawsze przypływali goście pożądani. Wśród tych gości wcześnie się znaleźli przybysze, którzy nie chcieli powrócić tam skąd przybyli i którzy zamknęli Litwinom, Estończykom i Łotyszom wrota dróg wodnych. W Estonji i Łotwie przybysze ci rozpanoszyli się, odbierając wolność właściwym gospodarzom kraju. Na Litwie proces odbywał się nieco odmienniej. Wprawdzie tutaj również obcy zagarnęli wrota dróg bałtyckich i chociaż narodowi litewskiemu udało się jeszcze wiele wieków utrzymać niezawisłość swego państwa, lecz po utracie należytego wyjścia na morze Bałtyckie Litwa również musiała wkońcu ulec obcej woli. Część najstarszych ziem litewskich, stanowiąca wyjście litewskie na Bałtyk, została zwrócona Litwie. Był to akt słuszny i oparty na prawie. Mimo to w ostatnich czasach Litwini słyszą zwrócone przeciwko nim głosy, które zmuszają do przypomnienia dawnych wypadków na morzu Bałtyckiem, dotyczacych ongiś wszystkich trzech państw obecnej ententy bałtyckiej. Nauczeni doświadczeniem ze stolicą i wzmocnieni postępem świadomości prawnej w stosunkach międzynarodowych, Litwini spokojnie,lecz twardo stoją i stać będą na straży swego morza, będąc przekonani, że interesy Litwy są w tym względzie zgodne z najważniejszemi interesami międzynarodowemi. Straż ta wychodzi również na korzyść Estonji i Łotwie. Każdy sukces w walce o bezpieczeństwo jednego z członków ententy bałtyckiej jest również sukcesem całej ententy. Na tem właśnie polega solidarność Estonji, Litwy i Łotwy, stanowiąca podstawę ententy bałtyckiej, stworzonej 12 września. Pakt o ententcie bałtyckiej, który nie ma jeszcze pół roku za sobą, tak wzmocnił zarówno politycznie, jak duchowo solidarność krajów bałtyckich, że np.każdy z uczestników ententy obchodzi święto narodowe dwóch państw bałtyckich, jakgdyby swoje własne święto.

Estoński min.Rolnictwa Talts wygłosił przemówienie następujące./Streszczenie/: Państwa bałtyckie nawiązały ścisłą współpracę i przyjazne stosunki, do czego naród estoński zawsze szczerze dążył. Pragnąc w przyszłości zachować swą siłę,państwa bałtyckie winne czerpać naukę z przeszłości. Muszą one być silne od wewnątrz i utrzymać swą kulturę narodową. Z drugiej strony we wspólnym interesie państw bałtyckich leży zwiększanie znaczenia politycznego. Ścisłe stosunki między przedstawicielami krajów bałtyckich są zawsze wszystkim tym krajom potrzebne.-

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

P r o f. P a k s z t a s o w ł a ś c i w o ś c i a c h s ą s i a d ó w L i t w y. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.35 r.: "Rytas" zamieszcza sprawozdanie z odczytu prof.Pakształsa /wygłoszonego na Uniwersytecie/ na temat właściwości sąsiadów Litwy.

Zdaniem Paksztasa, Finlandję cechuje rozmach europejski i wysoki poziom kultury. Mała Estonja to "Europejska Japonja", która przyszłość swą widzi w morzu. Łotwa nie posiada tak charakterystycznej fizjognomji, lecz odznacza się pracowitością.–

D o k o ł a z a r z u t ó w n i e m i e c k i c h. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.1935 r.: "Liet.Kelejvis" pisze, iż wbrew zarzutom Niemiec, że Litwa nie dotrzymuje słowa i wogóle jest zawadą – Państwo Litewskie cieszy się w Europie coraz większą popularnością. Natomiast Niemcy są całkiem odizolowane i oprócz niewyraźnej przyjaźni z Polską z nikim stosunków nie utrzymują.–

W i z y t a p u b l i c y s t y a m e r y k a ń s k i e g o. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.35 r.: "Liet.Zinios" donoszą, iż do Kowna przybył wybitny publicysta amerykański Knickerbocker.–

O b c h ó d ś w i ę t a n i e p o d l e g ł o ś c i e s t o ń s k i e j w K o w n i e. "Liet.Aidas" Nr.46 /II.35 r./: 24 lutego odbył się w klubie oficerskim w Kownie uroczysty obchód z okazji święta niepodległości estońskiej. W obchodzie wzięli udział premjer Tubelis, min.Rolnictwa Aleksa, min.S.Zagr.Łozoraitis, min. Sprawiedliwości Szyling, min.Oświaty Tonkunas, estoński min.Rolnictwa Talts, poseł estoński Lepnik i t.d.

Przemówienia wygłosili min.Łozoraitis i min.estoński Talts.

Min.Łozoraitis oświadczył co następuje. Streszczenie:Litwa nie posiada wprawdzie wspólnej granicy z Estonją, czuje się jednak jej sąsiadką, gdyż również leży nad Bałtykiem. Na Ładzie łączy zaś oba państwa kraj spokrewniony z Litwinami Łotyszów. Bałtyk, na którym oparł się sojusz bałtycki i który stanowi podstawę wspólnoty interesów tego sojuszu odegrywał i odegrywa doniosłą rolę. Na Bałtyku odbywała się komunikacja trzech krajów bałtyckich ze światem zachodnim. Niestety z Zachodu niezawsze przypływali goście pożądani. Śród tych gości wcześnie się znaleźli przybysze, którzy nie chcieli powrócić tam skąd przybyli i którzy zamknęli Litwinom, Estończykom i Łotyszom wrota dróg wodnych. W Estonji i Łotwie przybysze ci rozpanoszyli się, odbierając wolność właściwym gospodarzom kraju. Na Litwie proces odbywał się nieco odmiennie. Wprawdzie tutaj również obcy zagarnęli wrota dróg bałtyckich i chociaż narodowi litewskiemu udało się jeszcze wiele wieków utrzymać niezawisłość swego państwa, lecz po utracie należytego wyjścia na morze Bałtyckie Litwa również musiała wkońcu ulec obcej woli. Część najstarszych ziem litewskich, stanowiące wyjście litewskie na Bałtyk, została zwrócona Litwie. Był to akt słuszny i oparty na prawie. Mimo to w ostatnich czasach Litwini słyszą zwrócone przeciwko nim groźby, które zmuszają do przypomnienia dawnych wypadków na morzu Bałtyckiem, dotyczących ongiś wszystkich trzech państw obecnej ententy bałtyckiej. Nauczeni doświadczeniem ze stulecia i wzmocnieni postępem świadomości prawnej w stosunkach międzynarodowych, Litwini spokojnie, lecz twardo stoją i stać będą na straży swego morza, będąc przekonani, że interesy Litwy są w tym względzie zgodne z najważniejszymi interesami międzynarodowemi. Straż tę wychodzi również na korzyść Estonji i Łotwie. Każdy sukces w walce o bezpieczeństwo jednego z członków ententy bałtyckiej jest również sukcesem całej ententy. Na tem właśnie polega solidarność Estonji, Litwy i Łotwy, stanowiące podstawę ententy bałtyckiej, stworzonej 12 września. Fakt o ententie bałtyckiej, który nie ma jeszcze pół roku za sobą, tak wzmocnił zarówno politycznie, jak duchowo solidarność krajów bałtyckich, że np.każdy z uczestników ententy obchodzi święto narodowe dwóch państw bałtyckich, jakgdyby swoje własne święto.

Estoński min.Rolnictwa Talts wygłosił przemówienie następujące./Streszczenie/: Państwa bałtyckie nawiązały ścisłą współpracę i przyjazne stosunki, do czego naród estoński zawsze szczerze dążył. Pragnąc w przyszłości zachować swą siłę, państwa bałtyckie winne czerpać naukę z przeszłości. Muszą one być silne od wewnątrz i utrzymać swą kulturę narodową. Z drugiej strony we wspólnym interesie państw bałtyckich leży zwiększenie znaczenia politycznego. Ścisłe stosunki między przedstawicielami krajów bałtyckich są zawsze wszystkim tym krajom potrzebne.–

P r a s a b e l g i j s k a a p r o c e s h i t l e r o w c ó "Liet.Aidas" Nr.46/z II.35 r./: Jedno z belgijskich pism prowincjonalnych "Gazette de Huy" ogłosiło obszerny artykuł w sprawie posunięć pangermanistycznych na Wschodzie. Artykuł nawiązany został do procesu hitlerowców w Kownie. Wypadki kłajpedzkie przypominają, zdaniem autora, wypadki austrjackie. Autor wyraża nadzieję, że sprawa kłajpedzka nie pozostanie obojętna dla tych, którzy dzierżą losy Europy w swych rękach.-

S p r a w a s k a r g i n i e m i e c k i e j o d n o ś n i e K ł a j p e d y w L i d z e N a r o d ó w. "Rytas" Nr.46 /II.35/: Radjo niemieckie ogłosiło, że odnośna komisja prawnicza Ligi Narodów zredagowała już odpowiedź na skargę niemiecką w sprawie Kłajpedy.-

P o g r ó ż k i n i e m i e c k i e w s t o s u n k u d o L i t w y. "Rytas" Nr.46 /II.35 r./: Dnia 24.II.35 r. niemiecki "Heimatdienst" ogłosił artykuł niejakiego prof.Freitag-Loringroffen, pochodzącego z Nadbałtyki i uważanego przez hitlerowców za znawcę krajów położonych w Europie Wschodniej.

W artykule tym autor otwarcie grozi Litwie użyciem siły, o ile Litwa nie uwzględni hitlerowskich żądań. Dla Litwy wybiła już 11-ta godzina. Jeszcze trochę, a Niemcy postąpią tak, jak wymaga tego ich honor.

D o k o ł a w i z y t y d z i e n n i k a r z y s o w i e c k i c h. "Rytas" Nr.46 /II.35 r./:W maju r.b. przybyć mają na Litwę dziennikarze sowieccy Bucharin, Kolcew i inni.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

N a j n o w s z a s t a t y s t y k a k a t o l i k ó w n a L i t w i e. "Rytas" Nr.46 /II.35 r./: Według Rocznika Kościelnego prowincji litewskiej Litwa posiada 5 djecezyj i prałaturę w Kłajpedzie. Nad djecezjami stoi arcybiskup metropolita i 5 biskupów. Pozatem jest jeszcze 1 arcybiskup i 2 biskupów tytularnych. Do kapituł djecezjalnych należy 17 prałatów i 20 kanoników. Pozatem jest 44 kanoników honorowych. Dziekanów jest 54. Ogółem księży jest 1.160. Wśród nich Franciszkanie mają 4 domy klasztorne i 13 księży, Marjanie 5 domów, 1 arcybiskupa, 1 biskupa i 37 księży, Jezuici 3 domy i 16 księży, Dominikanie 1 dom i 5 księży, Kapucyni 1 dom i 6 księży. Ogółem w Litwie są 443 parafje, 77 filij i 4 filie bez księży; kościołów /oprócz kościołów parafjalnych/ jest 37, kaplic 152 - ogółem 713 świątyń. Zaspakaja się w nich potrzeby duchowe 1.836.768 katolików. W 1934 r. zmarło 23 księży. Istnieją w Litwie następujące klasztory żeńskie: Benedyktynki, Katarzynki, Kazimierzanki, Sercanki, Niepokalanego Poczęcia, Elżbietanki, Franciszkanki, Krzyżanki.-

P i e r w s z y r o c z n i k Z w i ą z k u D z i e n n i k a r z y L i t e w s k i c h. "Liet.Aidas" Nr.46 /II.35 r./: Ukazał się w Kownie pierwszy rocznik Zwiazku Dziennikarzy Litewskich pod redakcją W.Kemeżysa i J.Paleckisa.-

W y r o k w s p r a w i e a f e r y z e z n a c z k a m i p o c z t o w e m i. Radjo Kowieńskie z dn.26.II.35 r.: "Liet. Aidas" donosi, iż w dn.26.II.35 r. zapadł wyrok w sprawie afery ze znaczkami pocztowemi. Adolf Sruoga skazany został na 15, zaś Augunas na 5 lat ciężkiego więzienia.-

D e m e n t i w s p r a w i e p o g ł o s e k o d y m i s j i g u b e r n a t o r a N a w a k a s a. Radjo Kowieńskie z dn. 26.II.35 r.: "Liet.Aidas" oświadcza, iż pogłoski na temat rzekomej dymisji gubernatora Kraju Kłajpedzkiego dr. Nawakasa są bezpodstawne. Dr. Nawakas w dn.1.III.35 r. udaje się jedynie na urlop zdrowotny.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

D o k o ł a p r o c e s u h i t l e r o w c ó w. Prasa litewska /II.35 r./: Na procesie hitlerowców w Kownie w dalszym ciągu przesłuchiwano świadków.-

----